

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

گزارش پژوهشی

شرکت های کاغذی و ملاحظات اقتصادی

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: تینا صالحی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	مقدمه
۲	تبیین شرکت های کاغذی
۳	دلایل بستر سازی شرکت های کاغذی چیست؟
۳	مهمترین آثار مخرب وجود شرکت های کاغذی
۴	ضرر های شرکت های کاغذی به اقتصاد تا سال ۹۹
۴	راهکار چیست؟
۵	قوانین بالادستی
۵	کلام آخر

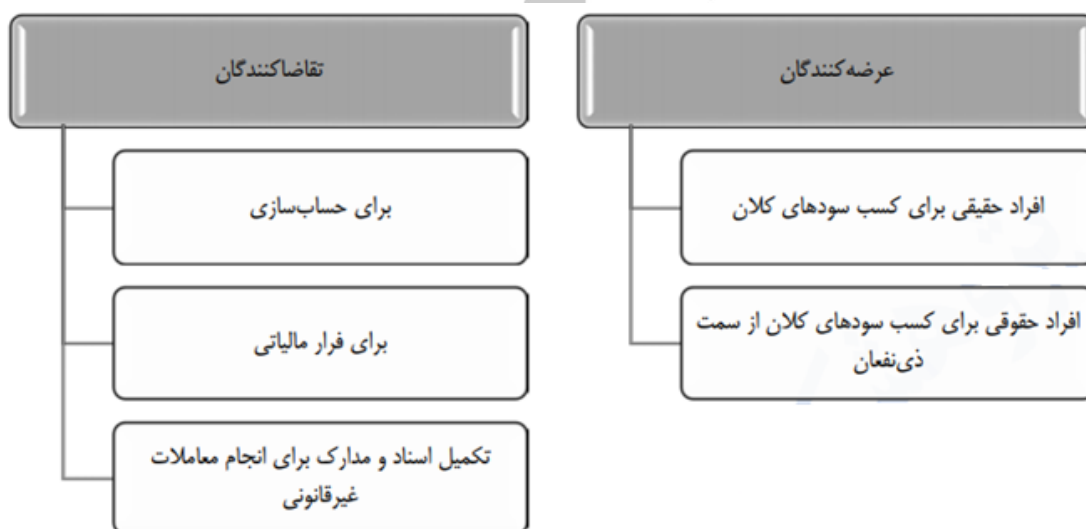
مقدمه

استفاده از اصطلاح شرکت‌های کاغذی، یادآور پرونده‌های کلاهبرداری است. شرکت‌هایی که تنها بر روی کاغذ وجود دارند و از کارمند و دفتر در آن‌ها خبری نیست. شرکت‌هایی که در واقع ثبت قانونی شده، با تبلیغات جذاب وعده کار، وام، خودروهای لیزینگی و ... می‌دهند و در نهایت موضوع به فرار مالیاتی، پولشویی، کاهش بودجه دولت و کاهش رفاه عمومی و ... ختم می‌شود.

این پژوهش به بررسی زمینه‌های تشکیل، ضررهای اقتصادی و راهکارهای جلوگیری از فعالیت این شرکت‌ها می‌پردازد. پژوهشکده امنیتی تدبیر، ما را در تهیه این پژوهش یاری داده است.

تبیین شرکت‌های کاغذی

شرکت‌های کاغذی معمولاً برای پولشویی، فرار مالیاتی و پنهان کردن هویت افراد تشکیل می‌شود، احتمالاً حساب بانکی دارند و در سرمایه‌گذاری غیرفعال شرکت می‌کنند. مهم‌ترین ابزار غیرقانونی مورد استفاده در این شرکت‌ها، فاکتور صوری است که شکل فاکتور رسمی را دارد و برای عملیات سازی استفاده می‌شود. کد فروشی، دریافت تسهیلات، پرداخت صوری مالیات برای اعتبار در زمان فروش و ... از جمله سوء استفاده‌هایی است که از فاکتور صوری می‌شود. نمودار زیر عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان محصولات شرکت‌های کاغذی را نمایش می‌دهد:

معمولاً این شرکت‌ها با فریب افراد بی اطلاع، با مدارک آن‌ها شرکت ثبت کرده و بعد با ایجاد پرونده مالیاتی و اخذ گواهینامه ارزش افزوده، فاکتورهای صوری، صادر می‌کنند. گاهی برای ثبت شرکت از آدرس‌های جعلی نیز استفاده می‌شود.

دلایل بستر سازی شرکت های کاغذی چیست؟

۱- نبود نظارت صحیح:

- در دنیا سازمان هایی اطلاعات کامل همه شرکت های ثبت شده دارند که افراد می توانند به آن دسترسی پیدا کنند. در ایران هیچ نظارتی بر شرکت ها، پس از ثبت، وجود ندارد.
- - از قبیل مدت فعالیت، میزان سوددهی، بدهی مالیاتی و ...

۲- نبود سیستم احراز هویت:

- هویت شخصی که برای ثبت شرکت اقدام کرده، احراز نمی شود و کلاهبردار، مدارک و آدرس جعلی دارد.

۳- خلاءهای قانونی:

- هیچ ارگانی از طرف قانون برای نظارت بر عملکرد شرکت های ثبت شده و همچنین نحوه نظارت بر فعالیت شرکت ها، مشخص نشده است.

صدا و سنا

مهمترین آثار مخرب وجود شرکت های کاغذی^۱

۱- محمود علیزاده، معاون حقوقی و فنی سازمان امور مالیاتی، میزان، ۹۹/۷/۶

ضررهای شرکت‌های کاغذی به اقتصاد تا سال ۱۹۹

- شناسایی ۴ هزار و ۲۵۰ شرکت کاغذی تا کنون.

- دریافت نشدن ۱۰ الی ۱۵ درصد از مالیات به دلیل قطع حلقه شفافیت به وسیله شرکت‌های کاغذی

- ۲۵ هزار میلیارد تومان مالیات شناسایی شده و پرداخت نشده از شرکت‌های کاغذی و اجاره دهنده کارت بازرگانی

راهکار چیست؟

برای جلوگیری و کاهش فعالیت شرکت‌های کاغذی توجه به چند نکته بسیار ضروری است:

- تقویت سیستم نظارت بر ثبت شرکت‌ها و ایجاد سازمان‌هایی با اطلاعات طبقه‌بندی شده شرکت‌ها

- کنترل نظام بانکی در اعطای تسهیلات و بررسی توانایی بازپرداخت آن‌ها

- نظارت بر عملکرد شرکت‌ها (به خصوص پس از ثبت) و ارائه گزارش‌های دوره‌ای و شفاف‌سازی

- رتبه‌بندی شرکت‌ها و اعلام اعتبار آن‌ها بر اساس معیارهای استاندارد جهانی، جهت استفاده عموم و در امان ماندن از دست کلاهبرداران

قوانین بالادستی

- طبق ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌ها و همچنین ماده ۱۶۹ مکرر (قبل از اصلاح در سال ۱۳۹۵) رایبدهندگان فاکتورهای صوری مشمول جریمه می‌شوند.

- بر اساس ماده ۲۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده نیز برای این افراد جریمه در نظر گرفته شده است.

- با اصلاح قانون از سال ۱۳۹۵ رایبه و فروش فاکتورهای صوری جرم محسوب می‌شود و براساس قانون مجازات‌های اسلامی به‌عنوان جرم درجه شش در نظر گرفته شده است. بخشی از مجازات‌های درجه شش قابل اجرا درخصوص جرایم مالیاتی موضوع ماده ۴۷۲ اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم شامل حبس بیش از شش ماه تا دو سال، جزای نقدی بیش از ۲۰ تا ۸۰ میلیون ریال، شلاق، محرومیت از حقوق اجتماعی از شش ماه تا پنج سال، انتشار حکم قطعی در رسانه‌ها و... می‌شود.

- در اصلاحیه جدید قانون مالیات‌های مستقیم، تمامی موارد جاعلانه و متقلبانه از قبیل تنظیم دفاتر، اسناد و مدارک خلاف واقع و استناد به آن و همچنین معاونت در ارتکاب این اعمال، «جرم» تلقی شده و مرتکبان این اعمال مجرمانه، برابر ماده ۲۷۴ قانون مالیات‌های مستقیم، به مجازات‌های قانونی (از جمله پرداخت جریمه، حبس، محرومیت از برخی حقوق قانونی و...) محکوم خواهند شد.

کلام آخر

حدود ۲۰ درصد از پرونده‌های کلاهبرداری کشور، مربوط به موضوع ثبت شرکت‌های کاغذی است. این آمار اهمیت زیاد مسئله ثبت شرکت‌ها را نمایان می‌کند. خیلی از مردم برای کاریابی یا دستیابی به خودرو یا وام‌های سریع در دام چنین شرکت‌های به ظاهر قانونی می‌افتند.

وجود این شرکت‌ها در بلندمدت، به دلیل کاهش درآمدهای دولت، سبب افزایش هزینه فرصت در زمینه‌های بهداشت، آموزش، سلامت و ... می‌شود و دولت را مجبور به اولویت‌بندی طرح‌های خود می‌کند که در نهایت کاهش رفاه عمومی را به دنبال دارد.